

Berättelse från Bjärka-Säby lantbruksskola läsåret 1953 - 1954.

Styrelsen för lantbruksskolan vid Bjärka-Säby i Östergötlands län får härmed avgiva följande berättelse för läsåret 1953 - 1954.

I. Skolans styrelse.

Ordförande: Landshövdingen friherre C. Hamilton.

V. ordförande: Godsägare N. Hedborg.

Övriga ledamöter: Friherre G. Lagerfelt

Godsägare E. von Kantzow

Skolans rektor.

II. Anställda lärare och ämnesfördelningen.

Vid skolan hava tjänstgjort följande lärare och speciallärare, vilka undervisat i nedanstående ämnen:

E. Oscar V. Ekman, skolans rektor och egendomens förvaltare. Lärare i lant-
hushållningens ekonomi, arbetslära, maskin- och redskapslära samt medborgar-
kunskap, 10,0 timmar i veckan, sammanlagt 243 timmar.

Eric J. A. Joneby, agronom, ordinarie ämneslärare. Lärare i jordbrukslära,
fysik, botanik, svenska språket, räkning och geometri, byggnadslära, ma-
skin- och redskapslära samt fältmätning och avvägning, 20,4 timmar i veckan,
sammanlagt 480 timmar.

Carl H. Pira, agronom, extra ordinarie ämneslärare. Lärare i husdjurslära,
bekföring, mjölkhushållning, kemi, geologi, journal- och rapportföreläsning,
svenska språket samt fältmätning och avvägning, 17,4 timmar i veckan, sam-
manlagt 459 timmar.

Ruben O. Ohlén, distriktsveterinär. Lärare i husdjurens sjukdomar och hov-
beslag, sammanlagt 55 timmar.

S. Arne G. Olovson, forstmästare. Lärare i skogshushållning, 26 timmar.

Erik Lind, trädgårdskonsulent. Lärare i trädgårdsskötsel, 10 timmar.

G. Åke Svanhed, befällningsman. Lärare i arbetslära, 49 timmar.

bekföreläsning, mjölkhushållning, kemi, geologi, journal- och rapportföreläsning,
svenska språket samt fältmätning och avvägning, 17,4 timmar i veckan, sam-
manlagt 459 timmar.

Ruben O. Ohlén, distriktsveterinär. Lärare i husdjurens sjukdomar och hov-
beslag, sammanlagt 55 timmar.

S. Arne G. Olovson, forstmästare. Lärare i skogshushållning, 26 timmar.

Erik Lind, trädgårdskonsulent. Lärare i trädgårdsskötsel, 10 timmar.

G. Åke Svanhed, befällningsman. Lärare i arbetslära, 49 timmar.

Thore E. Mathiasson, maskininstruktör. Lärare i praktisk maskinkännedom,
169 timmar.

III. Eleverna och undervisningen.

Tvåårskursen och ettårskursen för utbildning av jordbruksförmän m.m.

Vid läsårets början den 1 november 1953 var elevernas antal 33. Av dessa tillhörde 11 den äldre och 12 den yngre avdelningen av tvåårskursen samt 10 ettårskursen och av eleverna voro 4 från Östergötlands län, 5 från Jönköpings län, 3 från vardera Värmlands län, Stockholm och Tyskland, 2 från vardera Södermanlands, Örebro, Älvsborgs och Hallands län samt 1 från vardera Kalmar, Kristianstads, Uppsala, Gävle och Norrbottens län samt 1 från vardera Österrike och Schweiz.

Samtliga elever i tvåårs- och ettårskurserna hava kostnadsfritt erhållit kost, logi och läkarvård samt statligt utbildningsbidrag à 240 kr., varjämte varje elev i yngre avdelningen erhållit en kontant lön med kronor 1.800:- per år.

Kostnaden för elevernas kost har under året uppgått till kronor 4:50 för elev och dag. Kostnaden för bostad åt elever har under läsåret beräknats till kronor 420:- för varje elev.

Elevernas ålder vid kursens början var för tvåårskursen högst 34 år 7 mån., lägst 19 år 5 mån. och för ettårskursen högst 29 år 5 mån., lägst 21 år 3 mån. och i medeltal för tvåårskursen 24 år 2 mån. och för ettårskursen 24 år och 4 mån.

Understöd av statsmedel har utgått med sammanlagt kronor 2.280 till 4 obemedlade och 5 mindre bemedlade elever.

Den teoretiska undervisningen började den 3 november 1953 och fortgick enligt följande plan:

För tvåårskursens äldre avdelning och ettårskursen fr.o.m. den 3 november 1953 t.o.m. den 5 november 1953 kl 17 - 19; fr.o.m. 7 november 1953 t.o.m. den 3 december 1953 kl 13 - 15 och 17 - 18. Under tiden fr.o.m. den 4 december 1953 t.o.m. den 10 april 1954 har undervisningen omfattat hela dagarna med 7 tim. pr dag. Hela antalet dagar använda uteslutande till teoretisk undervisning, studieresor och demonstrationer har varit 113, varav 9 under sommarhalvåret.

För tvåårskursens yngre avdelning fr.o.m. den 5 nov. 1953 t.o.m. den 3 december 1953 kl 7 - 15; fr.o.m. den 4 december 1953 t.o.m. den 27 febr. 1954 kl 17 - 18; fr.o.m. den 1 mars 1954 t.o.m. den 13 april 1954 kl 18.30 - 19.30. Under tiden fr.o.m. den 5 november 1953 t.o.m. den 3 december 1953 eller 22 dagar har undervisningen sålunda omfattat hela dagarna med 7 timmar per dag. Dessutom har under 16 lördagar fr.o.m. den 5 december 1953 t.o.m. den 10 april 1954 5 timmar pr dag använts till undervisningen. Hela antalet dagar använda uteslutande till teoretisk undervisning har varit 39. Den teoretiska undervisningen har under året meddelats i de ämnen och under det antal timmar, varför i bil. A närmare redogöres.

Den praktiska undervisningen har i första hand varit ordnad genom turgång och har denna för varje elev omfattat följande arbetsområden och antal dagar:

<u>För tvåårskursens äldre avdelning:</u>	<u>Medeltal</u>	
Turer som befallningsman	20,3	dagar
Turer som rättare vid Hovetorp	10,0	"
Turer som bokhållare	15,5	"
Turer i traktorkörning	31,8	"
Turer i verkstad och smedja	14,3	"
Turer i betesskötsel	1,1	"
Mjölkningsurer	6,5	"
Turer i arbetsstudier m.m.	5,3	"
Turer i trädgård	0,3	"
<u>För tvåårskursens yngre avdelning:</u>		
Turer som rättare	9,7	"
Turer som fördräng	11,5	"
Turer som bokhållare	10,7	"
Turer i ladugården	26,8	"
Turer i häststallet	18,2	"
Turer i svinhuset	16,3	"
Turer i trädgården	1,9	"
Rykturer 50 min. dagligen		
<u>För ettårskursen:</u>		
Turer i ladugården	13,0	"
Turer i häststallet	7,3	"
Turer i svinhuset	14,6	"
Turer som bokhållare	7,0	"
Turer i traktorkörning	20,2	"
Turer i verkstad och smedja	13,1	"
Maskinmjölkning (morgontur)	6,5	"
Turer i betesskötsel	1,1	"
Turer i arbetsstudier	5,7	"
Turer i trädgården	0,4	"
Rykturer 50 min. dagligen under sommarhalvåret.		

Eleverna hava erhållit undervisning i olika praktiska arbeten enligt närmare uppgift i bilaga D.

Studieresor hava under läsåret företagits med tvåårskursens äldre avdelning och ettårskursen till följande egendomar, inrättningar, industriella anläggningar och utställningar: Frökontrollanstalten; Sockerbruket; Svenska lantbruksmässan; Valla maskinutställning och växtodlingsdag i Linköping; jordbrukardag i Björkeberg; Bjälbo lantbruksbolag, Bjälbo; Lagerlunda, Malmslätt; Tornby egendom, Linköping samt Hyllela gård och Överums Bruk, Överum.

Till följd av sjukdom hava tillsammans 29 elever under sammanlagt 155 dagar varit befriade från deltagande i undervisningen. Enligt särskild lämnad tillåtelse hava 22 elever under 195 dagar varit från skolan frånvarande, ferierna oräknade, vadan 4 elever av tvåårskursens äldre avdelning, 7 av ettårskursen och 11 av tvåårskursens yngre avdelning under i medeltal 8,9 dagar varit frånvarande. Följande elever ha avbrutit kursen, ur ettårskursen: Lars Lif den 17 jan. p.g.a. erhållen anställning, Lars Hellström den 1 febr. och Berth Klasson den 10 april p.g.a. familjeskäl; ur tvåårskursens yngre avdelning: Bertil Johnsson den 7 febr. p.g.a. familjeskäl och Tage Ingemansson den 7 mars p.g.a. sjukdom.

Vid skolan hava använts följande läroböcker:

Jordbrukslära för skolor och självstudium utgiven av Svenska Lantmannaskolornas Lärareförening.

Husdjurslära del I och II av I. Johansson, Sigfrid Larsson m.fl.

Ekonomilära för jordbruket av E. Nilsson.
Praktisk räkning, LT:s Korrespondensskola.
Rättskrivningslära, LT:s Korrespondensskola.

Praktiska skrivelser, LT:s Korrespondensskola.
Botanik av G. Smedgård och E. Åberg.
Fysik av D. Andersson.

Maskinlära av N. Berglund och Yngve Andersson.
Kemi av S. Larsson m.fl.
Geologi av E. Anerud.

Lärobok i mjölkhusållning av H. Ryde m.fl.
Husdjurens vanligaste sjukdomar av Nils Lagerlöf.
Fältmätning och avvägning av C. Fr. Gelinder.

Lantmannabyggnader av G. Beijer och A. Örborn.
Medborgarkunskap av H. Kristersson.
Anvisningar i Skogsbruk, Svenska Skogsvårdsföreningen.

Hemträdgården av G. Berge.
Arbetsledaren av B. Eklund, H. Nilsson m.fl.
Lantarbetslära av M. O. Nordenborg.

Bokföringens grunder, LT:s Korrespondensskola.
Deklarationsbokföring, LT:s Korrespondensskola.

Skolans bibliotek, som handhaves av materialförvaltaren, har hållits tillgängligt för eleverna en kyäll 1 veckan. Biblioteket omfattade vid årets slut 351 band av skönlitteratur, religiös litteratur, biografier, reseskildringar samt facklitteratur.

Offentlig avslutning förrättades den 23 oktober, varvid såsom premier utdelades 350 kr. till 11 elever. Dessutom fördelades 1 premium å 150 kr. från Husållningssällskapet, 1 premium från Jordbrukets föreningsskola, 1 premium å 150 kr. från Östgötalantmännens Centralförening, 1 premium å 100 kr. från agr. E. Joneby för LIX-tävlan, 6 bokpremier, 3 barometrar, 1 silverfat, 1 ryggsäck, 1 bag och 1 förbandslåda.

Elevernas betyg framgår av bilaga D.

Av de från tvåårskursen avgående 11 eleverna hava 9 erhållit platser: 6 som rättare, 2 som bokhållare och 1 som resemonter, medan 2 påbörjat sin värnpliktsutbildning. Av de från ettårskursen avgående 7 eleverna har 3 erhållit plats som rättare och 1 som resemonter, 1 vann inträde vid driftsledarkursen, 1 har fortsatt sina studier och 1 återvänt till hemmet.

I de avgående elevernas ställe hava antagits:

till den ettåriga kursen bland 11 sökande, 8 st ordinarie elever, varav 5 från Östergötlands län samt 1 från vardera Jönköpings, Kronobergs och Malmöhus län.

De antagna eleverna hava här nedan angivna förkunskaper:

Ettårskursen: 1 har studentexamen, 1 ring II^{IV} och handelsgymnasium, 1 lantmannaskola, 3 folkhögskola samt 2 folkskola med fortsättningsskola.

Åttårskursen för utbildning av ladugårdsförmän.

Vid läsårets början den 24 oktober 1953 var elevernas antal 10. Av dessa voro 3 från Östergötlands län, 1 från Kalmar, 1 från vardera Jönköpings, Kronobergs och Malmöhus län, 1 från Stockholm, 1 från Danmark samt 1 från Schweiz.

Samtliga elever hava kostnadsfritt erhållit bostad med bränsle och lyse samt läkarvård, varjämte 6 ogifta elever erhållit fri kost. Därutöver har en kontant lön av kronor 18.381:21 utgått till 6 ogifta elever eller i medeltal kronor 3.063:53 per år samt kronor 13.346:98 till 3 gifta elever eller i medeltal kronor 4.448:99 per år. Förutom den kontanta lönen hava vissa elever uppburit understöd av statsmedel med sammanlagt kronor 4.800:-.

Eleven Kjell-Åke Svensson avbröt kursen den 27 mars på grund av sjukdom.

Elevernas ålder vid kursens början har varit högst 33 år 2 mån. och lägst 22 år 6 mån. eller i medeltal 27 år 1 mån.

Vid kursen hava använts följande läroböcker:

Husdjurslära del I och II av I. Johansson, S. Larsson m.fl.
 Praktisk räkning LTE
 Praktiska skrivelser LTE
 Rättskrivning LTE
 Lärobok i mjölkhus-hållning av H. Ryde m.fl.
 Nya mjölkningemetoder av I. Johansson.
 Ladugårdsförmannen av D. Weijber och B. Eklund
 Husdjurens vanligaste sjukdomar av N. Lagerlöf.
 Lantmannabyggnader av G. Beijer och A. Örborn.
 Ekonomilära för jordbruket av E. Nilsson.

Den teoretiska undervisningen jämte studieresor och demonstrationer har fortgått från och med den 4 nov. t.o.m. den 18 december 1953 kl. 10 - 12 under 5 dagar i veckan och under tiden från och med den 7 januari till och med den 23 juni 1954 under 1 hel dag samt i övrigt kl. 10 - 12 under 5 dagar i veckan eller sammanlagt 315 timmar samt därefter från och med den 16 augusti till och med den 14 oktober under 1 hel dag samt i övrigt i allmänhet under 5 dagar i veckan kl. 10 - 12 under tillsammans 106 timmar eller sammanlagt för hela kursen 421 timmar.

Elevernas praktiska utbildning har varit anordnad sålunda:

Eleverna hava omväxlande under 14 dagars turer övats i alla inom ladugården förekommande arbeten. Turerna hava varit:

Förmanstur	36 dagar
Utfodringstur vid mjölkornas foderbord	24 "
Utfodringstur vid kvigornas foderbord	24 "

Tur i maskinmjölkning	68 dagar
Tur i handmjölkning	31 "-
Tur i foderförrådens skötsel	24 "-
Tur i tjur- och kalvstallet	36 "-
Tur i rykt och rengöring	30 "-
Ersättaretur under fridagar	36 "-
Diversetur	<u>16 "-</u>
Summa	325 dagar

Desutom hava eleverna turvis deltagit i provmjölkning.

Under sommaren hava eleverna verkställt noggrann rengöring och desinfektion av ladugården. Undervisningen har under året meddelats i de ämnen och under det antal timmar, varför i nedanstående tabell närmare redogöres.

Ämne	Lektioner timmar	Övningar timmar	Summa timmar
Svenska språket	31	---	31
Räkning	50	---	50
Journal- och rapportföring	19	15	34
Nötboskapens anatomi och fysiologi	20	---	20
Nötboskapens avels- och raslära	20	5	25
Nötboskapens utfodring	39	18	57
Nötboskapens uppfödning och vård	24	6	30
Svinskötsel	10	---	10
Fårskötsel	5	---	5
Sjukvårdslära och ladugårdshygien	30	---	30
Mjölkhushållning och mjölkhygien	19	---	19
Byggnadslära (djurstallarnas konstruktion och inredning)	10	---	10
Maskin- och redskapslära	14	8	22
Ladugårdskötselns ekonomi	22	---	22
Arbetslära	20	---	20
Demonstrationer och studieresor	---	---	<u>36</u> 4.31

Studieresor hava under kursen företagits till Mjolkcentralen, Andels-
slakteriet och Hushållningssällskapets veterinärlaboratorium i Linköping;
Östergötlands Seminstation; S.R.B.-föreningens tjurauktioner; Svenska lant-
bruksmässan i Linköping samt lantbruksutställningen i Gamleby.

Elevernas hälsotillstånd:

Till följd av sjukdom ha tillsammans 10 elever under sammanlagt 134 dagar varit befriade från deltagande i undervisningen. Under året åtnjuter varje elev 26 fridagar jämte 12 dagars semester.

Offentlig avslutning förrättades den 23 oktober 1954 med 9 elever, varvid bok- och penningpremier utdelades till samtliga avgående elever. Penningpremiernas belopp uppgick till kr. 335:-

Eleverna tilldelade betyg framgår av sida 9.

Efter genomgången kurs erhöilo nedanstående elever följande platser:

Andersson, Bror		ladugårdsförman vid Viberga gård, Finspång, Östergötlands län
Berggren, Gunnar	-"	Karlslunds gård, Norsholm, Östergötlands län
Hammar, Gunnar	-"	Hösterum, Norrköping, Östergötlands län
Holmgård, Sören	-"	Stjärnsunds egendom, Askersund, Örebro län
Junvik, Hans	-"	Fågelsö gård, Valla, Södermanlands län
Samuelsson, Henry	-"	Tångstad, Kimstad, Östergötlands län
Steiner, Alfred	-"	Stora Aska, Linköping, Östergötlands län
Svensson, Ingvar	-"	Traneryds gård, Säbydal, Jämsköpings län

En elev fortsatte sin utbildning.

IV. Skolegendomen.

1) Jordbruket.

a) Bjärka-Säby.

Egendomens areal utgör 2602,9 har, varav 325 har åker, 68 har kultiverad betesäng och 2205,9 har skogs- och hagmark.

Växtodling och gödsling:

Av huvudgårdens areal äro 48 har, belägna dels i egendomens utkanter, dels invid ladugården, utlagda till permanenta betesvallar. Återstoden, c:a 277 har, är indelad i 7 skiften om i medeltal 40 har och brukas huvudsakligen enligt följande 7-åriga växtföljd:

1) Träda, grönfoder och ärter. 2) Höstsäd och oljevaxter. 3) Rotfrukter, potatis och haljväxtblandad, 4) Vårsäd. 5) 1.vall. 6) 2.vall. 7) Vårsäd, höstsäd och oljevaxter. Mängden handelsgödsel anpassas efter jordart, förfrukt, grödans art och utveckling samt markkarta. Stallgödseln har givits till trädesakiftet och rotfrukter 20 ton per har samt till blivande 1 års vall 15 ton per har medan betesvallar och 2 års vall erhållit c:a 15 ton urin per har.

Arealfördelning, gödsling och skörd under år 1954 framgår av bil. D.

De mångåriga betesvallarna ha på våren erhållit 200 - 300 kg superfosfat eller thomasfosfat och 100 kg 40 % kalisalt per har varjämte fållorna övergödslats med 300 - 600 kg kalksalpeter per har.

I hagarna ha beteslätterna på våren gödslats med 200 - 300 kg superfosfat och 100 kg 40 % kalisalt per har, varjämte de bättre fållorna övergödslats med 200 - 300 kg kalksalpeter.

b) Hovetorp.

Denna gård omfattar 108 har åker, c:a 20 har kultiverad betesäng jämte skogs- och hagmark. Eleverna ha under sommaren rättartur jämväl vid denna gård, varigenom vinnes den fördelen, att de dels få ökad förmansutbildning, dels erhåller denna även vid ett medelstort jordbruk med fast anställd arbetsstyrka.

Växtföljd och gödsling äro i huvudsak desamma som vid huvudgården.

Arealfördelning och skörd under år 1954 framgår av bil. E.

Sådd-, bruknings- och skördetider.

Höstsådden av höstraps, råg och hestvete ...1953	började	14/8	slutade	20/9
Konstgödselsådden å betesm.1954	"	10/4	"	14/4
Vårbruket.....	"	26/4	"	11/5
Vårsådden.....	"	28/4	"	11/5
Rotfruktssädden.....	"	5/5	"	7/5
Fröksådden.....	"	13/5	"	18/5
Potatisläggningen.....	"	14/5	"	29/5
Höskörden.....	"	10/6	"	23/7
Höstsädesskörden.....	"	27/8	"	5/9
Fröskörden av höstraps, timotej, klöverfrö och vitsenap.....	"	13/8	"	7/10
Vårsädesskörden.....	"	14/9	"	26/10
Potatisskörden.....	"	29/9	"	7/10
Rotfruktsskörden.....	"	29/9	"	16/11
Höstplöjningen.....	"	11/10	"	8/12

2) Kreatursbesättningen.

Kreatursbesättningen var vid 1954 års slut följande:

	Antal
Hingstar	1
Hästar (ston och vallacker över 3 år)	8
Unghästar och föl	2
Stamtjurar	4
Kor	126
Ungtjurar	18
Kvigor	77
Kalvar	53
Får	254
Modersuggor	14
Fergaltar	2
Ungsvin	124
Spädgrisar (under 3 veckors ålder)	0

a) Stallet.

Alla hästar äro av ren ardenneras. Besättningen leder sitt ursprung från 3 st. under 1880-talet importerade ston, till vilka använts hingstar av originalhärstamning. Häststammen har under året reducerats från 40 till 11 st. hästar. Antalet under året födda föl utgjorde 5 st. Vid sommarens hästpremiering den 17/5 1954 på Bjärka-Säby premierades av egendomens besättning 3 avelsston och 6 ungston av ardenneras samt 1 varmblodigt sto och 2 ungston.

b) Ladugården.

Nötkreatursbesättningen består av rasrena djur av Svensk röd och vit boskap. Medelkoantalet har under kontrollåret varit 122 och korna hava i medeltal producerat 5074 kg mjölk med 4,33 % fett, motsvarande en smörfettmängd av 219 kg. Till denna produktion hava åtgått 3695 foderenheter, varav 10,7 % köpkraftfoder och 30,9 % bete. I omstående tabell angivas avkastnings-siffror sedan 1951 samt i medeltal för femårsperioder sedan 1906.

Kornas medelvikt har under året varit 580 kg.

Besättningen är tuberkulosfri och fri från sjukdomen smittosam kastning samt ansluten till det statliga bekämpandet av dessa sjukdomar jämte hus-hållningssällskapets mastitbekämpande.

Hälsotillståndet har under året varit gott.

Utfodringen har till största delen varit baserad på hemmaproducerat foder och foderstaterna för mjölkorna ha under stallperioden i medeltal haft följande sammansättning: hö och torkat grönfoder 29,4 %, gröpe och hemmaproducerat kraftfoder 26,7 %, ensilage 12,8 %, rotfrukter 10,6 %, kli 4,7 %, inköpt oljekraftfoder 10,7 %, maltgroddar och betför 5,1 %.

Betessläppningen skedde för kvigor den 10 maj och för mjölkkor den 21 maj. Intagningen av högmjölkkande kor skedde den 22 september och för lågmjölkkande kor den 30 september samt för kvigorna den 19 oktober.

Aveln bedrivs främst för stammens rekrytering men även för försäljning av avelsdjur. Under året hava 31 tjurar, 17 kvigor, 16 kvigkalvar och 10 tjurkalvar försålts till avel.

Kornas medelavkastning under åren 1906 - 1954.

År	An- tal kor	Avkastning		Smör- fett	Sta fe	Bete i % av totalfodr.	100 fe gävo		
		kg mjölk	% fett				kg mjölk	kg smörfett	
1906-10	Samtliga kor	116	3319	3,60	120	2520	10,0	131,7	5,45
1911-15	"	108	3356	3,68	123	2583	13,5	130,7	5,50
1916-20	"	134	2813	3,95	111	2229	29,5	126,2	5,76
1921-25	"	132	3583	4,15	149	2724	23,8	131,5	6,50
1926-30	"	149	3879	4,17	162	2980	25,4	130,2	6,47
1931-35	"	122	4250	4,08	174	3110	34,4	136,7	6,61
1936-40	"	101	4407	4,27	188	3272	36,6	134,7	6,82
1941-45	"	124	4648	4,28	199	3418	37,9	136,2	6,93
1946-50	"	119	4894	4,25	208	3675	33,0	133,2	5,89
1951	"	117	5032	4,41	222	3685	32,7	136,6	6,02
1952	"	110	5035	4,33	218	3747	31,7	134,4	5,82
1953	"	116	5061	4,39	222	3567	27,8	141,9	6,22
1954	"	122	5074	4,33	219	3695	30,9	137,2	5,93

1) avser åren 1909 - 1910

c) Fårhusen.

Fårbesättningen utgöres av 254 bruksdjur, varav 192 modertackor, 56 ungtackor och 6 avelsbaggar. Tackornas medelvikt har under året varit 47 kg och ullavkastningen i medeltal 2,6 kg per tacka.

Nedanstående tabell visar avkastningsresultatet i medeltal för samtliga tackor från fårbesättningen efter år 1950.

Vid födelsen	Antal lamm pr tacka.		Lammens medelvikt.		Lammvikt pr tacka. 15/9
	Gagnslamm	Födelsevikt	5 mån. vikt		
1950	1,66	1,46	3,32	26,0	38,0
1951	1,72	1,60	2,77	25,3	36,8
1952	1,73	1,50	2,95	27,9	38,6
1953	1,81	1,71	2,85	27,9	43,5
1954	1,85	1,77	2,90	28,2	44,5

d) Svinhuset.

Svinskötselfn avser produktion dels av avelsdjur, dels av gödsvin och smågrisar till försäljning. Besättningen är av Stora vita engelska rasen och avel har bedrivits med 35 st modersugor. Fruktbarheten har varit 12,0 grisar per kull. Dödlighetsprocenten hos födda grisar har varit 14,9. Sedan 1925 är avkastningskontroll över suggorna genomförd. Följande tabell visar hittills erhållna resultat:

Kon- troll år	Sug- gor	Kul- lar	Födda grisar	Grisar vid 3 veckor	Grisvikt vid 3 veckor, kg.		Döda grisar %
					Ska	Medel- tal	
1925-29	22	33	10,7	8,3	42,0	5,1	21,9
1930-34	21	33	10,4	8,5	47,6	5,5	16,7
1935-39	21	34	11,4	10,3	58,7	5,8	9,7
1940-44	23	31	12,0	10,2	60,0	5,9	14,9
1945-49	31	46	11,3	9,4	54,0	5,7	14,6
1950	34	51	11,7	9,4	55,6	5,9	19,7
1951	35	41	10,7	9,1	52,7	5,8	15,0
1952	40	49	11,2	9,2	53,0	5,7	18,0
1953	48	73	10,7	8,9	50,0	5,6	17,0
1954	35	47	12,0	10,2	58,0	5,6	14,9

På grund av infektion med nyssjuka har under året inga djur försålts till avel.

Till slakt hava levererats 34.997 kg levande vikt och antalet försålda smågrisar har uppgått till 193 st.

3. Mejeriushållningen.

All mjölk, som ej åtgår för gårdens behov, levereras till Mjölkcenralens mejeri i Linköping.

4. Skogen.

Avverknigen bedrivs dels för försäljning, dels för gårdens och godsets behov. För återväxtens befrämjande hava under året till skogskultur på sammanlagt 17 ha använts 57.000 granplanter, 31.000 tallplanter och 10.000 ekplanter. Plantorna ha dels erhållits genom Skogsvårdsstyrelsen och dels uppdragits i egna plantskolor.

5. Vid skolan anställda växtodlingförsök.

På uppdrag av Kungl. Lantbrukshögskolan och Statens Jordbruksförsök ha under året utlagts 1 sortförsök i vardera höstvetete, höstråg, vårvetete, korn, havre, kokärter, foderärter, betor och kålrötter. Antalet anlagda parceller uppgick till 434 st. Under året har 13 försök med sammanlagt 840 parceller skördats och provtagits. I skolans demonstrationsträdgård har för studieändamål anlagts 216 småparceller av olika lantbruksväxter.

Väderleksförhållanden.

På grund av väderlekens stora inflytande på skördresultaten under olika år hava i nedanstående tabell angivits dels regnmängden och dels medeltemperaturen kl 7 för de olika månaderna under de senaste åren. Till jämförelse med siffrorna från Bjärka-Säby ha i tabellernas två första kolumner medtagits motsvarande normaltal för Östergötlands län (enl. uppgift från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut). Under linjen angives nederbörden dels under sommarhalvåret maj - oktober och dels för hela året.

Nederbörd och medeltemperatur på Bjärka-Säby åren 1952 - 1954 jämte normaltal för Östergötland:

Månad	Normaltal för Österg.		1952		1953		1954	
	Neder- börd mm.	Medel- temp. kl 8 fm.	Neder- börd mm.	Medel- temp. kl 7	Neder- börd mm.	Medel- temp. kl 7	Neder- börd mm.	Medel- temp. kl 7
Januari	30,4	-2,8	30,0	-1,9	27,0	-2,4	44,5	-5,8
Februari	27,2	-3,4	20,0	-3,2	43,0	-4,5	12,0	-7,8
Mars	29,3	-1,7	11,5	-6,5	25,0	+0,8	35,9	-1,6
April	33,7	+3,3	36,2	+4,5	19,0	+4,5	21,8	+1,6
Maj	38,0	+9,5	49,7	+8,1	45,0	+9,9	32,3	+10,5
Juni	53,2	+14,6	52,5	+13,3	66,0	+16,7	59,2	+14,9
Juli	72,8	+16,6	72,8	+15,6	78,0	+16,7	127,7	+14,7
Augusti	73,0	+14,8	96,5	+14,1	60,0	+15,1	77,8	+13,5
September	50,0	+10,6	55,5	+7,6	65,0	+9,8	49,1	+9,8
Oktober	50,0	+5,5	132,4	+4,0	29,0	+8,1	52,9	+5,8
November	41,3	+1,1	55,8	-0,5	31,0	+3,5	41,8	+1,8
December	43,4	-1,7	60,9	-1,5	10,0	+1,0	61,2	+1,1
S:a neder- börd under året	543,1		679,8		498,0		616,2	
S:a neder- börd under maj - okto- ber mån.	337,8		465,4		343,0		399,0	

7. Skolans ekonomi.

<u>Inkomster:</u>	<u>1953 - 54.</u>	
Statsbidrag till: avlöning åt lärare	Kronor	58.441:24
driftekostnader	"	29.500:--
elevunderstöd	"	16.860:--
försöksverksamhet	"	2.000:--
Influtna hyror av lärare- och elevbostäder	"	5.495:--
Ortsbidrag från Bjärka-Säby egendom	"	71.374:37
Övriga inkomster	"	<u>1.467:50</u>
	<u>Summa kronor</u>	<u>185.138:11</u>

<u>Utgifter:</u>		
Avlöningar: föreståndare	Kronor	22.550:--
ämneslärare	"	17.232:--
e.o. ämneslärare	"	13.425:--
speciallärare	"	6.558:--
elever	ladugårds 31.624:48 lantbruks <u>18.899:95</u>	" 50.524:43
Byggnadsunderhåll	"	1.687:34
Värme och lyse	"	20.003:94
Städning och renhållning	"	6.862:22
Inköp och underhåll av inventarier	"	2.525:41
Undervisningsmaterial	"	127:20
Bibliotek	"	289:39
Exkursioner	"	2.396:65
Försöksverksamhet	"	2.000:--
Annonser och trycksaker	"	6.579:75
Skrivmaterial m.m.	"	2.912:50
Post och telefonavgifter	"	1.200:--
Styrelse och revisorer	"	110:20
Läkare, medicin och sjukvård	"	1.735:24
Försäkringar	"	1.825:--
Pensionsavgifter (skolans andel)	"	4.441:04
Elevunderstöd	"	16.860:--
Övriga utgifter	Representation 400:-- Resor 300:-- Övrigt <u>2.592:60</u>	" <u>3.292:60</u>
	<u>Summa kronor</u>	<u>185.138:11</u>

VII. Skolans revisorer.

Revisorer för 1953 - 1954 hava varit nämndeman Ragnar Andersson med spannmålshandlande Per Ristner som suppleant, kapten Hakon Littorin med agronom Karl Olof Andersson som suppleant samt nämndeman Oscar Brodin med bankkamrer B. Hasselberg som suppleant.

Bjärka-Säby den mars 1955.

.....
Styrelsens ordförande.

.....
Rektor.

Lärare	Undervisningsämne	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mars	Apr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Summa timmar
<u>Tvåårskursens äldre avdelning och ettårskursen.</u>														
Agr. C. Pira	Kemi	4	14	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	19
Agr. E. Joneby	Fysik x)	10	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
Agr. C. Pira	Geologi x)	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
Agr. E. Joneby	Botanik	18 ^{x)}	8 ^{x)}	-	-	6	-	-	-	-	-	-	2	34
Agr. E. Joneby	Jordbrukslära	-	27	17	32	27	8	-	-	-	-	-	2	113
Agr. E. Joneby	Fältnätning och avvägning	-	13	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
Agr. C. Pira	Fältnätning och avvägning	-	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
Rektor O. Ekman	Maskinlära, lektioner	-	11	19	18	8	1	-	-	-	-	-	2	59
Instr. T. Mathiasson	Maskinlära, övningar	-	9	8	13	37	14	-	-	-	-	-	-	81
Agr. C. Pira	Husdjurslära	-	14	20	26	31	1	-	-	-	-	-	-	92
Distr.vet. R. Ohlén	Sjukvårdslära	-	12	6	-	-	7	-	-	-	-	-	-	25
Rektor O. Ekman	Lantbruksekonomi	-	1	23	20	21	-	-	-	-	-	-	-	65
Rektor O. Ekman	Arbetslära	-	-	-	-	14	9	-	-	-	-	-	-	43
Ref.man Å. Svanhed	Arbetslära	-	-	-	8	10	2	-	-	-	-	-	-	20
Agr. C. Pira	Bokföring	6	14	18	10	10	-	-	-	-	-	-	-	58
Forstmäst. A. Olovson	Skogshushållning	-	-	-	7	32	-	-	-	-	-	-	2	41
Agr. E. Joneby	Byggnadslära	-	-	22	7	-	-	-	-	-	-	-	-	29
Trädg.kons. E. Lind	Trädgårdsskötsel	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	10
Rektor O. Ekman	Medborgarkunskap	-	-	6	-	3	-	-	-	-	-	-	-	9
	Demonstrationer	9	4	-	-	9	3	5	-	10	-	-	24	64
x) Ettårskursen gemensamt med tvåårskursens yngre avd.													Summa	800
<u>Tvåårskursens yngre avdelning.</u>														
Agr. C. Pira	Svenska	1	6	4	9	8	2	-	-	-	-	-	-	30
Agr. E. Joneby	Räkning och geometri	6	7	17	13	20	2	-	-	-	-	-	-	65
Agr. C. Pira	Kemi	12	1	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Rektor O. Ekman	Fysik	10	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
Agr. C. Pira	Geologi	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
Agr. E. Joneby	Botanik	18	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Agr. E. Joneby	Jordbrukslära	16	4	-	5	5	-	-	-	-	-	-	2	32
Rektor O. Ekman	Maskinlära	21	6	2	2	5	8	-	-	-	-	-	-	44
Agr. C. Pira	Husdjurslära	12	6	-	6	3	2	-	-	-	-	-	-	29
Ref.man Å. Svanhed	Arbetslära	11	4	7	3	3	2	-	-	-	-	-	-	30
	Demonstrationer	9	5	1	-	-	2	-	-	10	-	-	-	27
													Summa	328
<u>Ettåriga ladugårdsförmanskursen.</u>														
Agr. E. Joneby	Svenska	1	-	-	4	16	-	-	-	-	10	-	-	31
Agr. E. Joneby	Räkning och geometri	12	8	18	10	2	-	-	-	-	-	-	-	50
Agr. C. Pira	Journal- och rapportföring	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	34
Rektor O. Ekman	Ekonomi	-	-	-	2	-	2	-	4	-	8	6	-	22
Agr. C. Pira	Husdjurslära	6	8	10	20	23	20	35	8	2	-	-	-	132
Agr. C. Pira	Svin- och fårskötsel	-	-	-	-	-	4	3	8	-	-	-	-	15
Agr. E. Joneby	Byggnadslära	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	8	10
Rektor O. Ekman	Arbetslära	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	13	20
Distr.vet. R. Ohlén	Sjukvårdsl. och ladug.hygien	-	12	4	4	-	10	-	-	-	-	-	-	30
Agr. C. Pira	Mjölkhushållning	-	-	-	-	3	2	-	4	2	-	8	-	19
Agr. E. Joneby	Maskinlära	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	14	2	22
	Demonstrationer	3	4	2	-	2	-	-	8	-	-	-	17	36
													Summa	421

Table with 22 columns (names and tasks) and rows for various agricultural tasks including 'Arbetsledning', 'Försök', 'Skörd', etc., with numerical data and averages.

Mittårskursen

Yngre kursen.

Table with 22 columns (names and tasks) and rows for various agricultural tasks, similar to the first table but for different student groups.

Table with 22 columns (names and tasks) and rows for various agricultural tasks, similar to the first two tables but for a different student group.

Vid avslutningen den 23 oktober 1954 utdelades nedanstående betyg:

Tvåårskursens äldre avdelning och ettårskursen

	6	5	4	3	2	1
För kunskap i:						
Svenska språket 1)			2	4	5	
Räkning och geometri 1)		2	4	2	3	
Kemi			2	7	9	
Fysik		1	5	6	6	
Geologi			1	9	8	
Botanik			7	4	7	
<hr/>						
Jordbrukslära med fältmätning och avvägning samt ritning		4	4	7	3	
Maskin- och redskapslära		5	3	9	1	
Husdjurslära med mjölkhus hållning samt sjukvårds- och hovbeslagslära		1	5	9	3	
Lantbruksekonomi		4	5	7	2	
Arbetslära		5	7	5	1	
Lantbruksbokföring			4	5	9	
Skogshushållning (större kurs)				18		
<hr/>						
För praktisk duglighet:						
Ordandet av jordbruksarbeten	2	2	8	3	3	
Maskiners användande och skötsel	2	5	6	5		
Husdjurens utfodring och vård	1	6	6	4	1	
Duglighet som körkarl		7	7	4		
Duglighet och händighet som arbetare	5	10	3			
<hr/>						
Punktlighet och ordentlighet	13	5				
Iämplighet som arbetsledare 1)		2	6	3		
Flit	18					
Uppförande	18					

1) endast tvåårskursen.

VID BJÄRKA-SÄBY ANVÄNDES ÅR 1954 FÖLJande:

Bilaga D.

Växtslag	Skifte nr	Areal har	Skiftes- summa har	Kalk- kväve	Kalk- salpe- ter	Köping- salpe- ter	Chile- salpeter	Ammon- sulfat	Super- fosfat	Thomas- fosfat	40 % kali	S k ö r d total kg/har		Anm.
Träda	I	19,76												
Ärter, Floster		8,51				100								
Vicker, Stjärn		4,61				100					100	5,417	637	
											200	3,080	668	
Grönfoder till ensilage		6,00	38,88			100								
Vårvete, Kärn II	VII	2,00									100	80,000	13,333	
Vårvete, Kärn II		4,45				200					100	4,100	2,050	
									400		100	12,900	2,900	
Vårvete, Kärn II, insädd		6,22												
Vårvete, Kärn II		9,00				300			600		100	14,370	2,310	
Höstvete, Eroica		10,36				300					100 ^{x)}	25,800	2,870	
											100 ^{x)}	29,600	2,940	
Korn, Rika		3,26												
Träda		6,54	41,83						200		400	6,200	1,900	Kärrtorvjord, svår liggsäd.
Vickerblandsad	VI	7,06				200								
Foderbetor, Slättbo Parres II		6,00												
Sockerbetor, enkornsför		2,00				200	200	300				415,400	69,230	
Vitsenap, Primex		8,00				400	400	400				50,310	25,155	Ojämn uppkomst.
												6,300	787	
Träda		3,10												
Vårvete, Kärn II		12,66	38,82			200	100							
Blandsäd, insädd	V	37,74	37,74			100			300		100	30,900	2,440	
										100	200	106,074	2,811	
1.vall till hö	IV	26,73												
1.vall till ensilage		3,50										123,200	4,609	Återväxt 181 ton till ensilage.
1.vall till frö		1,50										85,800	24,500	Två skördar, återväxt bete.
												590	393	
2.vall till hö		7,80				100								
2.vall till ensilage		2,20	41,73			100						52,800	6,770	Återväxt till bete.
2.vall till hö	III	25,03				100						46,200	21,000	Två skördar.
												121,800	4,866	Återväxt till bete.
2.vall till ensilage		5,90										77,000	13,050	Återväxt till bete.
Morötter, Regulus		1,00				300	100					22,300	22,300	
Potatis, President		0,90							200	200	100	16,900	18,770	
Potatis åt anställda		1,20							200	200	100			
Höstråg, Kungs II		2,00				200								
Timotejfrö, Omnia		3,50				200						5,800	2,900	
												350	100	Svår liggsäd.
Potatis, Mintje		1,80												
Träda		1,30	42,63						200	500	200	14,600	8,110	
Höstraps, Matador	II	21,05				800								
												60,448	2,870	
Betesvall för tjurar		1,05				300								
Höstvete, Eroica		9,13				300								
Havre, Blixt		1,34				200						23,300	2,550	
												300	1,580	1,180
Höstråg, Dubbelstäl		2,43	35,00			200								
												4,750	2,500	
Summa			276,63											

x) Dessa gödselmedel ha givits hösten 1953.

Vid Hovetorp användes år 1954 till:

Växtslag	Skifte nr.	Areal har	Skörd		Anm.
			total kg.	per har kg	
Helträda	II	6,03			
Ärter, kloster		6,59	8.195	1.244	
Potatis, anställdas		0,70 13,32			
Höstvete, Eroica	I	13,43	41.347	3.079	
Helträda		0,88 14,31			Täckdiket.
Vårvete, Drott	VII	12,58	23.910	1.901	
Sockerbeter		1,00	38.805	38.805	
Fodersockerbeter		1,00 14,58	36.000	36.000	
Kornblandsäd, insädd	VY	14,39			Ej sluttröskat.
1.vall till hä	V	8,94	35.500	3.971	Återväxt 90 ton till ensilage.
1.vall, lusern		5,00 13,94	115.200	23.040	3 skördar till ensilage.
2.vall	IV	7,50	35.500	4.733	
Höstvete, Eroica		4,17 11,67	11.988	2.875	
Höstvete, Eroica	III	13,75	37.382	2.719	
Äldre vall till hä: Risängsmossen		9,71	20.000	2.060	
Vickerblandsäd: Kanalbanken		2,00	3.485	1.742	
	<u>Summa</u>	<u>107,67</u>			